

Støttemur utført på den riktige måten

Ønsker du en fin avslutning på en skrånende tomt, en støyskjerm mot en trafikkert gate eller en støttemur som et dekorativt element på tomten din? Løsningen er en mur av prefabrikerte støttemursblokker. Den er ikke bare pen å se på, men den er også vedlikeholdsfri. I tillegg er mulighetene for egeninnsats stor. Før du starter er det viktig å vite hva du skal ta hensyn til. Her får du noen råd på veien. Ønsker du flere opplysninger, er produsenten eller forhandleren den nærmeste til å svare. Førøvrig er det viktig å ta hensyn til byggeforskriftene. Spør kommunen om råd.

Mange forskjellige varianter

På foregående sider finner du et utvalg av støttemurer som er oppført av betongprodukter. Ved henvendelse til forhandleren eller produsenten, får du detaljerte opplysninger om oppsetting, form, farger og overflater.

En enkel veiledning

Støttemur med høyde opp til ca. 1 meter kan vanligvis oppføres uten spesielle beregninger. For høyere støttemurer kan produsentene bistå med dimensjoneringsstabell. I tabellen nedenfor er det listet opp noen hovedvarianter av støttemurer. Merk deg at angivelsene i tabellen er gjennomsnittlige og er basert på gunstige belastningsforhold.

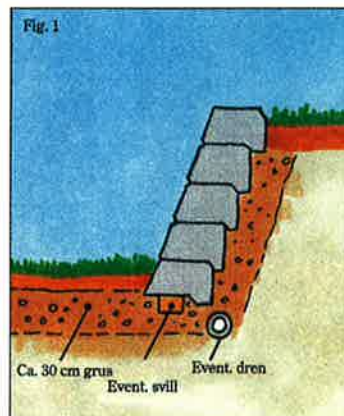
Produkttype	Vekt kg pr. stk.	Anbefalt murhøyde
Støttemurblokker	14 til 46	Opptil 3 meter
Forskalingsblokk hagemurblokk	20 til 28	Opptil 3 meter
Knekkheller	20 til 30	Opptil 1 meter
Splittstein	3,5 til 15	Opptil 1,5 meter

Bruk litt tid på grunnarbeidet.

Det er like enkelt som det ser ut å bygge en støttemur, men glem ikke at grunnarbeidet kan bestemme om du er fornøyd år etter år.

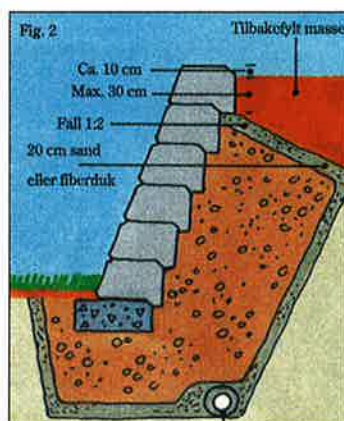
Lav mur på ikke telefarlig grunn.

Du bør ikke falle for fristelsen til å gjøre det lettvedt ved å stable eller mure direkte på bakken. Bruk heller tid til å bytte ut eksisterende masse i bærelaget. Lave murer kan settes rett på en pute av velgradert grus eller pukk 0-16 mm. Komprimer bærelaget. (fig. 1)

Fylling bak støttemuren.

Det er viktig å tilbakefylle med sand, grus eller pukk. Mot utgraving i bløte, finkornede jordarter legges det et sandlag i 15 til 20 cm tykkelse, eller du kan bruke et lag syntetisk fiberduk som hindrer inntrenging av telefarlig masse. Merk deg at utgravd masse bare bør brukes i den øverste og bakre del av fyllingen. (fig. 2)

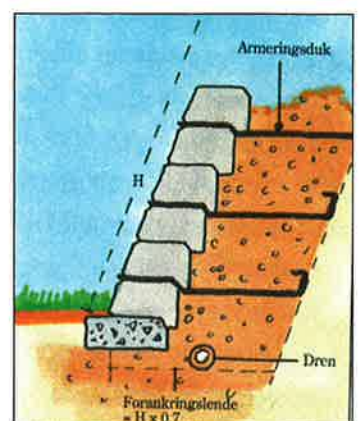
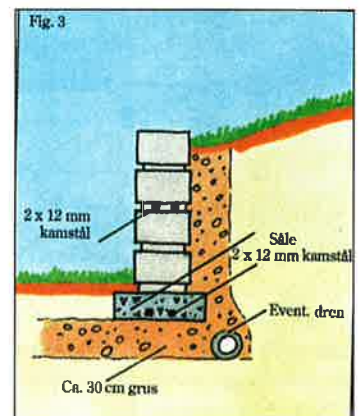
Høy mur på ikke telefarlig grunn

En mur over 1 meter eller mur

med mørtelfuge bør vanligvis settes på en armert betongsåle. Sålen fordeler og overfører belastninger fra muren til bærelaget. Betongsålen settes på ca. 30 cm pukk, grus eller stein som komprimeres. (fig. 3)

Jordarmering for økte høyder

De fleste støttemurer kan oppføres i ca. 5 m høyde ved bruk av jordarmeringsduk. Det forutsettes brukt støttemurblokker med en vekt på minst 550-600 kg pr. kvm., og at nødvendig fundamenteringsarbeid utføres etter anbefalingene. Deretter legges duken oppå blokkene og innover grusen i en lengde utregnet etter $0,7 \times$ høyden på muren. Det er viktig at duken stikker ut på framsiden av blokkene. Duken strammes, eventuelt forankres med plugger eller fyllmasse, og grus fylles oppå. Prosessen gjentas med jordarmeringsduk for hver 0,5 m. Mer utfyllende beskrivelse får du av produsentene. (fig. 4)

Noen gode råd til slutt

1. Avslutt terrenger bak muren noen centimeter under toppen. Slik unngår du vannsøl over muren.
2. La muren skråne innover. Dette letter jordtrykket og gir en penere utseende.
3. Lager du støttemuren med buer eller vinkler, blir den mer stabil enn rett støttemur.
4. Husk at støttemur mot vei og nabo krever byggetillatelse. Enkelte kommuner krever godkjenning av støttemur under 1 meter. Sjekk med kommunen på forhånd.
5. Benytt deg av informasjon gjennom produsenten eller forhandleren før du starter.